

Måltidspolicy

Innehållsförteckning

Inledning och syfte.....	3
Goda måltider.....	4
Trivsamma måltider	4
Integrerade måltider	5
Miljösmarta måltider.....	5
Näringsriktiga måltider	6
Säkra måltider	6
Publicering	6
Uppföljning och utvärdering.....	6

Dokumenttyp Policy	Dokumentnamn Måltidspolicy	Antagen 2023-06-21, KF § 107.	Antagen av Kommunfullmäktige	
Dokumentägare Samhällsbyggnadsförvaltningen/Kostenheten	Dokumentansvarig Kostchef	Reviderad	Giltighet Tills vidare	
Dokumentinformation Övergripande policy för måltider och måltidssituation inom Vänersborgs kommun	Diarienummer SBN 2021/99	Uppföljning En gång per mandatperiod		
Ämnesområde Måltider inom kommunens åtagande		Intranät x	Hemsida ☒	
Andra regelverk som omnämns Nationella livsmedelsstrategin, Skollagen 2010:800, FN:s globala mål för hållbar utveckling, Socialtjänstlagen, Livsmedelsverkets nationella riktlinjer för måltider i förskolan, Livsmedelsverkets nationella riktlinjer för måltider i skolan, Livsmedelsverkets nationella riktlinjer för måltider i äldreomsorgen, handbok för schemalagda måltider RISE 2021, Kost- och näringsnationella rekommendationer för specialkost och anpassade måltider i förskola				

Inledning och syfte

Kommunens vision ”Vänersborgs kommun – attraktiv och hållbar i alla delar hela livet” ligger väl i linje med Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. För att bidra till en hållbar utveckling är det viktigt att planeringen av måltidsproduktionen och råvaruinköpen bidrar till social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Målsättningarna i måltidspolicyn ska bidra till att nå hållbarhetsmålen i Agenda 2030, främst målen 2, 3, 4, 5, 10, 12, 13, 14 och 15.

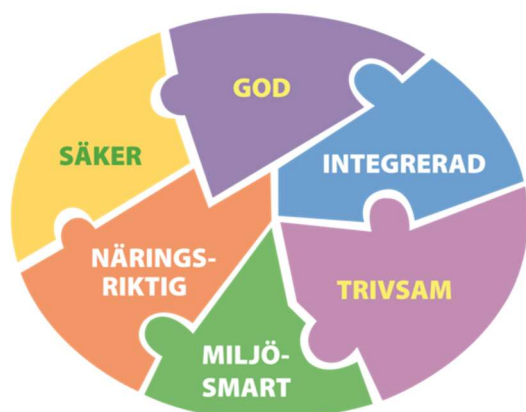

Mat och måltider är viktiga inslag under dagen, både socialt, näringsmässigt och ur ett hållbarhetsperspektiv. Det är viktigt att måltiden är smakfull, näringsriktigt sammansatt och främjar goda matvanor och god hälsa. Vad vi äter har också stor betydelse för vilket avtryck vi gör på miljön och klimatet.

Under barn- och ungdomsåren grundlägger vi våra matvanor vilket till stor del ligger till grund för framtida konsumtionsmönster. Studier har visat att bra matvanor har betydelse för inlärning, koncentration och välbefinnande samt bidrar till en god hälsa genom livet. Bättre hälsa skapar förutsättningar för bättre skolresultat.

Måltidsmiljön påverkar måltidssituationen och upplevelsen kring måltiden. Måltiden spelar en viktig roll som källa till sociala kontakter och ska vara stunder att se fram emot under dagen. Maten och måltiderna är också en förutsättning för vårt välbefinnande.

Denna måltidspolicy riktar sig till alla verksamheter som köper in, förädlar och serverar måltider inom Vänersborgs kommun. Måltidspolicyns rubriker nedan utgår från Livsmedelsverkets måltidsmodell.

Figur 1. Livsmedelsverkets måltidsmodell

Goda måltider

En av de allra viktigaste egenskaperna hos en bra måltid är att den smakar gott. Goda och lustfyllda måltider lockar aptiten och bidrar till livskvalitet.

Att laga god mat som är anpassad efter olika personers behov kräver kunskap, engagemang och livsmedel av god kvalitet. En välsmakande måltid skapas inte bara i köket, den fysiska och sociala miljön är minst lika viktiga för måltidsupplevelsen.

Bra mat i förskola och skola är mat som barnen lockas av och tycker om, men som också utmanar deras smaker och preferenser. Med måltiderna kan morgondagens konsumenter få med sig kunskap, intresse och nyfikenhet kring mat och måltider. Tillsammans ger detta förutsättningar för välbefinnande, hälsa och goda matvanor.

Trivsamma måltider

Hur matgästen upplever måltiden påverkas inte bara av maten på tallriken. Det är helheten som skapar stämningen och som är avgörande för hur måltiden upplevs.

Måltiderna som serveras ska vara i en lugn, trivsam och inkluderande måltidsmiljö. Alla gäster ska uppleva bra service och ett gott bemötande. Tillsammans ger detta förutsättningar för välbefinnande, hälsa och goda matvanor.

Förutom att måltiderna skapar förutsättningar för ett bra näringsintag kan de utgöra en paus med fokus på något trevligt där matgästen har möjlighet att känna gemenskap, delaktighet och meningsfullhet.

Integrerade måltider

Måltiden är en resurs för hela verksamheten. I förskolan och skolan kan måltiden användas som ett pedagogiskt verktyg i undervisningen och för att väcka barnens och elevernas nyfikenhet kring mat. Måltiden är en viktig del av omsorgen och bär, liksom övriga delar av vårdverksamheten, ha sin utgångspunkt i ett personcentrerat förhållningssätt.

Delaktighet ger engagemang och kan leda till att mer mat äts upp. Ett sätt att främja delaktighet är att låta matgästerna ha inflytande på måltiden, över vilken mat som serveras och på måltidsmiljön. Det kan ske genom t.ex. måltidsråd.

Närvaro av pedagoger och övriga vuxna är viktigt för att kunna skapa en lugn och trivsamt måltidsmiljö inom förskola och skola. Pedagogernas uppgift är att vara goda förebilder och tillsammans med måltidspersonal sprida information och verka för att främja goda matvanor, matkultur och social samvaro.

Miljösmarta måltider

Inom Vänersborgs kommun gör vi medvetna val och arbetar kontinuerligt med att minska matsvinnet. Vi beaktar klimatet och miljön och väljer svenska råvaror i så stor utsträckning som är möjligt. Vid livsmedelsupphandling underlättar vi för och uppmuntrar lokala producenter och leverantörer att delta i upphandlingen med intentionen att andelen lokal- och närproducerat ökar. Även andelen ekologiska-, kravmärkta- och fairtrade- råvaror ökar. På så sätt kan måltiderna bidra till minskad miljöpåverkan och bra villkor för både människor och djur.

För att beakta människors hälsa och djuromsorg i Vänersborgs kommun, ställs lägsta grundläggande lagstiftningskrav på samtliga aktörer i livsmedelskedjan. Detta för att säkerställa hög livsmedelskvalitet, att miljöstörningar begränsas, att djur i livsmedelsproduktionen behandlas väl och skyddas mot lidande med svensk djurskyddslagstiftning som grund. Dessutom ställs etiska krav inom vissa produktgrupper där detta särskilt efterfrågas. Den fisk kommunen köper in ska komma från hållbara bestånd.

För att minska klimatpåverkan mäter vi matsvinn och mängden CO₂e, som visar livsmedlens klimatavtryck. I kommunens mål- och resursplan anges mål som följs upp årligen.

Näringsriktiga måltider

Näringsriktig mat som hamnar i magen ger bra förutsättningar för att må bra och orka vara aktiv. Det finns mycket att vinna på att satsa på bra råvaror och professionella kockar med kunskap, engagemang och förmåga att laga bra mat som matgästerna tycker om.

Sverige har idag lagstadgade krav på kostnadsfria och näringsriktiga skolmåltider till alla grundskoleelever. Barnen behöver energi och näring för att växa, utvecklas och orka med dagarna i förskolan eller skolan. Skolåldern är också en tid då matvanor och attityder till mat grundläggs.

Bra måltider i förskola och skola ger barnen en grund för bra matvanor. Bra måltider inom socialförvaltningens verksamheter förebygger undernäring eller övervikt samt bevarar funktion och livskvalitet. Det är viktigt att menyerna anpassas efter individernas behov, vanor och önskemål.

Matgästerna erbjuds måltider som gör dem mätta, pigga och som förebygger kostrelaterade problem.

Personer som har behov av specialkost av medicinska skäl erbjuds detta. Vid förfrågan av anpassade måltider bedöms behovet individuellt.

Säkra måltider

All mat som serveras ska vara säker att äta och matgästerna ska kunna känna sig trygga i att inte bli sjuka av maten.

Personalen ska ha kompetens inom livsmedelssäkerhet och det ska finnas rutiner för hur risker ska hanteras, förebyggas och åtgärdas.

Publicering

Måltidspolicyn publiceras på hemsidan och intranätet.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering av denna måltidspolicy sker en gång per mandatperiod.